

соціальної взаємодії, передбачає рівноправність психологічних (не соціальних) позицій викладача та студентів, взаємну активність, відкритість і конгруентність, готовність стати на точку зору партнера. Побудова педагогічного процесу на принципах діалогу як психологічно рівноправного співробітництва є необхідною умовою реалізації особистісного підходу у підготовці студентів до фізичного самовдосконалення.

Таким чином, аналіз наукової літератури з проблеми дослідження дає підстави стверджувати, що формування у студентів готовності до фізичного самовдосконалення значно активізується, коли вони, усвідомлюючи його роль у особистісному та професійному становленні, будуть зацікавлені як процесом, так і результатом власного удосконалення. Цього можна досягти, якщо забезпечити такі умови:

- усвідомлення студентами особистісної значущості здоров'я і поліпшення своєї фізичної готовності як необхідної передумови професійної самореалізації;
- оволодіння ними методиками діагностики, рефлексивного аналізу та практичними вміннями вдосконалення власного фізичного здоров'я;
- забезпечення педагогічної підтримки студентів у фізичному самовдосконаленні.

Література:

1. Асмолов А.Г. Психология личности. – М.: Изд-во МГУ, 1990. – 367 с.
2. Астанова Е.В. О некоторых тенденциях в развитии физической активности студентов педагогического вуза // Здоровый образ жизни и физическая культура студентов: Социологические аспекты. – М.- Харьков, 1990.- Вып. 1.- С. 45-51.
3. Беспалько В.П. Психологические парадоксы образования. // Педагогика. – 2000. – № 5. – с. 15 -
4. Кочетов А.И. Как заниматься самовоспитанием. – Минск, 1995. – 258 с.
5. Прохоров А.В., Велисер У.Ф., Прочаска Дж. Транстеоретическая модель изменения поведения и ее применение// Вопр. психологии. – 1994 – №2. – С.113-122.
6. Резникова Т. А. Проблема потребностей и интересов в педагогике Франции /теоретический аспект вопроса//проблема развития духовных потребностей в зарубежной педагогике: Науч. тр.- Новосибирск, 1975- Вып. 120-С. 46-60.
7. Узнадзе Д. Н. Формы поведения человека//Психологические исследования. – М., 1966. – С. 328–365.
8. Шаронин Ю.В. Синергетика и творчество: некоторые аспекты теории и практики нового методологического подхода // Школа. – 1996. – №4. – С. 46-51.

The article deals with pedagogical conditions which help future hiders to form physical self education and factors of pedagogical support of the students who want to achieve beater results in physical development

УДК 371:004:336.71

**Г.Т. Кравчук
м. Львів, Україна**

НАПРЯМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВНЗ БАНКІВСЬКОГО ПРОФІЛЮ

Тенденції розвитку сучасного суспільства, його яскраво виражена інформатизація пояснюють необхідність якнайширшого використання інформаційно-комп'ютерних технологій у сфері освіти. Уміння вільно використовувати інформаційно-комп'ютерні технології (ІКТ) у своїй професійній діяльності є характерною ознакою сучасних фахівців із будь-якої спеціальності. У зв'язку з цим, головною метою інформатизації ВНЗ є підвищення якості підготовки фахівців за рахунок комплексного використання в навчальному і науковому процесах інформаційно-комп'ютерних і телекомунікаційних технологій.

Аналіз педагогічної, філософської, психологічної, наукової літератури показує, що проблема інформатизації освіти розроблялася й розробляється вітчизняними та зарубіжними науковцями. Серед них: В. Биков, Я. Вовк, М. Жалдак [1], М. Згуровський,

В. Гриценко, А. Гуржій, О. Довгялло [3, 4], Р. Гуревич [2], Г. Козлакова [5], Ю. Машбиць [6], Т. Чепрасова [10] та ін. Вирішення цього питання залежить від рівня розвитку ІКТ на даному етапі розвитку суспільства, зокрема у конкретній професійній галузі.

Метою статті є визначення цілей і напрямів впровадження інформаційно-комп'ютерних технологій у навчально-виховний процес підготовки фахівців банківської справи.

Виклад основного матеріалу. Основними напрямками використання ІКТ у навчальному процесі є:

- інформаційна підтримка навчального процесу і наукової діяльності (забезпечення доступу до електронних навчальних і наукових інформаційних ресурсів; створення і поширення власних електронних навчальних і наукових інформаційних ресурсів; комунікація між викладачами та студентами; комунікація між студентами; організація роботи в групах – спільні дискусії, проекти тощо; інші потреби навчального процесу – інтерактивне консультування, завдання для самостійної роботи, відеоматеріали, конференції; забезпечення оперативного та підсумкового контролю знань студентів);

- формування у студентів усіх спеціальностей знань, умінь і навичок у галузі інформаційних технологій відповідно до потреб майбутньої професійної діяльності;

- система організації та ведення навчального процесу, що забезпечує планування навчального процесу, оптимізацію навчального навантаження студентів і викладачів та використання аудиторного фонду, моніторинг успішності навчання студентів тощо [8, с. 160-161].

У Львівському інституті банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (ЛІБС УБС НБУ) розроблено концепцію інформатизації діяльності ВНЗ банківського профілю, котра передбачає формування єдиного інформаційного середовища для проведення і підтримки навчальної, наукової та управлінської діяльності ВНЗ на базі сучасних інформаційних технологій, засобів мультимедіа і телекомунікацій.

Головною метою концепції є впровадження принципово нового підходу до інформатизації закладу, що передбачає виконання таких складових:

- комплексна інтеграція ВНЗ у світову інформаційну систему;
- інтенсифікація навчального процесу й активізація навчально-практичної діяльності студентів;

- створення умов для широкого впровадження інформаційних технологій у навчальний процес.

Концепцією передбачається ефективне використання основних можливостей всесвітньої мережі Інтернет (WWW, E-mail, Usenet, FTP), сучасної комп'ютерної техніки, найновішого і найпоширенішого у фінансово-кредитній системі системного та прикладного програмного забезпечення, мультимедійних мережевих навчальних комплексів.

Отже, інформатизацію діяльності ЛІБС УБС НБУ можна поділити (за об'єктами інформатизації) на три самостійні частини:

- навчальний процес;
- науково-дослідницька робота;
- управління діяльністю інституту.

Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити цілий комплекс завдань, направлений на поетапне формування і розвиток єдиного інформаційного середовища ВНЗ. До основних задач комплексної інформатизації можна віднести:

- ефективне використання в навчальному процесі відповідного програмного забезпечення;

- оновлення та закупівля ліцензійного програмного забезпечення для виконання робочих навчальних програм, а також відповідно до потреб управління навчальним та виробничими процесами з метою надання адміністрації вчасної та якісної інформації;

- розроблення науково-методичного забезпечення інформатизації навчального процесу;

- створення комп'ютерних залів для студентів та працівників ВНЗ для забезпечення навчального процесу;
- створення при бібліотеці комп'ютерного залу з вільним швидкісним доступом до Інтернету;
- встановлення комп'ютерів з доступом до Інтернету на кафедрах і відділах для покращення роботи адміністративних працівників і викладачів;
- створення електронного архіву з паролем доступом кожного комп'ютера локальної мережі ВНЗ, де будуть розміщені нормативні документи Національного банку України, Міністерства освіти і науки України, ВНЗ, дисертації, монографії, статті, дипломні та курсові роботи для розширення можливостей наукової роботи;
- створення на Web-сторінці ВНЗ дошки оголошень, яка оновлюватиметься щоденно.

Необхідною умовою ефективного використання інформаційних технологій і телекомунікаційних засобів у навчальному процесі є створення єдиного центру аутентифікації та авторизації ресурсів і користувачів обчислювальної мережі, призначеного для організації обліку ресурсів системи і розподілу повноважень користувачів. Для вирішення цього завдання у ВНЗ банківського профілю задіяні технології Microsoft, що пов'язано, насамперед, із широким розповсюдженням операційних систем та інших програмних продуктів цієї фірми в комерційних і державних установах України, де після закінчення навчального закладу працюють випускники.

Використання технології аутентифікації та авторизації дає можливість організувати персоналізований розподіл ресурсів комп'ютерної мережі, що є необхідною умовою персоналізації навчання. Так, мінімальний пакет персональних ресурсів і повноважень, який отримує кожний студент, зареєстрований у мережі, містить:

- право доступу до робочих станцій комп'ютерної мережі;
- особисту папку в центральному сховищі, доступ до якої інших користувачів регулює її власник;
- поштову скриньку в службі електронної пошти на базі Microsoft Exchange Server;
- облікові записи в службах інтерактивного зв'язку Інтернет пейджерів Net Meeting і Windows Messenger;
- доступ до інтерактивних конференцій через службу Microsoft Conference Server;
- права доступу до Інтернет через службу Microsoft Internet Security and Acceleration Server;
- права доступу до корпоративних Web-ресурсів ВНЗ через служби Internet Information Services [7, с. 8]; [9, с.145].

Ефективність навчального процесу у ВНЗ банківського профілю забезпечують новітні методики, сучасні педагогічні й інформаційні технології:

- тренінгові системи навчання із використанням ділових ігор, ситуаційних вправ;
- застосування «кейс-методу»;
- відпрацювання на програмних засобах, які використовуються у банківських установах, моделей дій майбутнього фахівця;
- модульно-рейтингова система контролю знань студентів;
- дистанційне навчання;
- мережа Internet та Intranet;
- електронна бібліотека;
- користування електронною поштою НБУ, базою даних нормативних актів України.

Прикладний характер навчання у ВНЗ банківського профілю забезпечується організацією роботи навчально-тренувального банку, навчально-тренувальної бухгалтерії. Це дає можливість студентам відпрацьовувати навички виконання банківських, фінансових, господарських, облікових операцій на базі програмного забезпечення, яке використовується у фінансово-кредитних установах України. Навчально-тренувальний центр ЛІБС УБС НБУ обладнаний персональними робочими місцями з відповідним програмним забезпеченням:

- автоматизована банківська система «Барс-Millennium»;
- автоматизована банківська система «Scrooge III»;
- програмний комплекс «Система електронних платежів НБУ для моделювання міжбанківських розрахунків (стендова версія)»;
- автоматизована система планування й аналізу ефективності інвестиційних проектів «Project Expert Professional»;
- інформаційно-пошукова система «Ліга-закон»;
- програмний комплекс «1С: Бухгалтерія 7.7»;
- автоматизована система управління підприємством SAP R/3 (Systems, Applications and Products in Data Processing).

Робота у навчально-тренувальному центрі дає змогу значно підвищити якісний рівень практичної підготовки студентів і максимально наблизити навчальний процес до майбутньої професійної діяльності.

Інформатизація бібліотеки ВНЗ направлена на створення потужного інформаційного центру, який забезпечуватиме інформаційні потреби викладачів і студентів, можливість постійного доступу до джерел у мережі Internet та Intranet. Комп'ютерні технології надають бібліотеці унікальний шанс розвитку нових напрямів її діяльності: доступ до бібліографічних баз даних, інформаційних служб, книготоргівельних організацій; здійснення дистанційного бібліотечно-бібліографічного обслуговування, комплектування на компакт-дисках тощо.

Застосування ІКТ у бібліотеці забезпечить вирішення завдань:

- подання бібліотечно-бібліографічної інформації та текстів публікацій в електронному вигляді;
- доступ через Internet до бібліографічної інформації і повнотекстових баз даних;
- створення єдиної бібліотечної інфраструктури;
- розширення та модернізація електронного каталогу бібліотеки з доступною для студентів і працівників пошуковою системою;
- впровадження системи обліку, запозичення книжок і періодичних видань за допомогою чіп-карток;
- пошук в електронному каталозі бібліотеки ВНЗ, а також пошук у каталогах інших бібліотек;
- можливість замовлення необхідної літератури за допомогою комп'ютера та чіп-картки, а також замовлення літератури з електронних каталогів інших бібліотек за міжбібліотечним обміном.

Застосування мультимедійних технологій у ВНЗ передбачає встановлення обладнання для проведення відеоконференцій. Це забезпечить:

- проведення віртуальних лекцій, семінарів за допомогою відеозв'язку з керівниками Національного банку України, комерційних банків, інших фінансових установ, навчальних закладів України та зарубіжних;
- проведення віртуальних лекцій відомими науковцями та викладачами з інших міст України та з-за кордону;
- проведення нарад керівництва ВНЗ з керівництвом Національного банку України, інших навчальних закладів;
- проведення віртуальних форумів, дискусій, семінарів за участю студентів і викладачів з метою отримання якісно нових знань і розширення кругозору.

Висновки. Сучасні інформаційно-комп'ютерні технології є основою процесу інформатизації ВНЗ банківського профілю, реалізація якого забезпечує:

- поліпшення якості навчання за допомогою більш повного використання доступної інформації;
- підвищення ефективності навчального процесу на основі його індивідуалізації та інтенсифікації;
- розроблення перспективних методів, засобів і технологій навчання з орієнтацією на розвивальну, випереджальну і персоналізовану освіту;

- досягнення необхідного рівня професіоналізму, оволодіння засобами інформатики та обчислювальної техніки;
- інтеграцію різних видів діяльності (навчальної, науково-дослідницької, методичної, організаційної) у межах єдиної методології, заснованої на застосуванні інформаційних технологій;
- підготовку учасників освітнього процесу до життєдіяльності в умовах інформаційного суспільства;
- підвищення професійної компетентності і конкурентноздатності майбутніх фахівців банківської справи.

Щоб забезпечити належний рівень підготовки конкурентноздатних банківських фахівців до швидкоплинних вимог сучасного інформаційного суспільства доцільно розробити модель формування готовності до використання ІКТ у професійній діяльності. Розроблення моделі має базуватися на вивченні інформаційних процесів у банківській сфері, напрямках застосування інформаційних і телекомунікаційних технологій у професійній діяльності банківських службовців; вимогах роботодавців до фахівців відповідної спеціалізації, ІТ-спеціалістів, а також враховувати побажання викладачів і студентів.

Література:

1. Биков В. Ю., Вовк Я. І, Жалдак М. І. та ін. Концепція інформатизації освіти // Рідна школа. – 1994. – №11. – С.26-29.
2. Гуревич Р. С. Концептуальні засади інформатизації сучасної освіти // Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи. Збірник наукових праць. – Вип. 1. – Львів: ЛДУ БЖД, 2006. – С. 52-57.
3. Гуржій А. М. Інформаційні технології в освіті // Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. / Кол. авт.: М. З. Згуровський (гол. ред.) та ін. – К.: ІЗМН, 2002. – Випуск 11. – 172 с.
4. Згуровський М. З., Гриценко В. І., Гуржій А. М., Довгялло О. М. Концепція створення Національної телекомунікаційної мережі закладів освіти і науки України з входом до Internet. – К.: НТУУ-КІШ, 1997. – 200 с.
5. Козлакова Г. О. Теоретичні і методичні основи застосування інформаційних технологій у вищій технічній освіті. – К.: ІЗМН, 1997. – 230 с.
6. Машбиць Ю. І. Основи нових інформаційних технологій навчання. Посібник для вчителів.- Київ: ІСДО, 1997. – 230 с.
7. Міщенко В. І., Савченко А. С. Досвід використання інформаційних і телекомунікаційних технологій в Українській академії банківської справи // Вісник Національного банку України. – 2005. – № 2. – С. 6-11.
8. Рашкевич Ю. М., Лоза М. З., Пелешко Д. Д. Впровадження інформаційних технологій у навчальний процес // Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи. Збірник наукових праць. – Вип.1. – Львів: ЛДУ БЖД, 2006. – С. 160-165.
9. Слав'янська Н. Г., Новак С. М., Терехов Є. М. Впровадження концепції «Мережевий персональний комп'ютер» у навчальний процес // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 6(48). – С. 144-149.
10. Чепрасова Т. І. Варіативність змісту, форми і методи подання навчального матеріалу з використанням інформаційних технологій // Теорія та методика навчання математики, фізики, інформатики: Збірник наукових праць. Випуск 3: В 3-х томах. – Кривий Ріг: Видавничий відділ НМетАУ, 2003. – Т. 3: Теорія та методика навчання інформатики. – С. 358-361.

В статье определены цели применения информационно-компьютерных технологий в профессиональной подготовке специалистов и рассмотрены направления их внедрения в высших учебных заведениях банковского профиля.

The article defines the objectives of information and computing technologies implementation in the professional training of specialists. It also defines the spheres of their usage in the banking institution of High learning.